א) סנהלדין פו:, ב) ינמות פז:, סוכה לו. וש"נ 🙏ר) לקמן ל: ה) שנת סט. ע״ש לקמן יא. חולין ה: יומא פ., ו) נס״א: למשומד ז) רמ״א מ״ו, ח) שנועוח כו: ט) יבמוחיט. גיטן טו: נ״מ לח. 📗 י) צ״ל או שעירה<mark>,</mark> ל*)* ל) שס מ) לקמול: נ) סנהדריו פי: ֶס) נס״א: למשומל, וֹ ק להלן, 🕠 לף יא.

תוספות הרא״ש

הורו ב"ד וידע א' מהן שטעו או תלמיד שהוא ראוי להוראה וכוי הרי זה ח<mark>ייב</mark> מפני שלא תלה בב״ד. לא זו אף זו קר .לא מיבעיא ידע אחד מסנהדרין גופיי דטעו דחייב דלא נגמרה הודאה בהסכמת כולו אלא אפיי אחד מו התלמידים הדנים לפניהם בקרקע וראוי להוראה חייב ולא מיבעי' ראוי להוראה אלא אפיי גמיר ולא סביר ונראה לו לפי מה שלמד שטעו בב״ד חייב דבל שאין דעתו מסכמת לדעת ב״ד תולה בדעת עצמו דתנן במתני לקמן (דף ד:) שוגגין ועשו מזידין פטורין אלמא דכיון דנראה לצבור שטעו לא הוי הוראה הה"נ יחידי ואמרינן נמי זה הכלל התולה בעצמו חייב לאתויי מבעט בהוראה מי שרגיל לבעט בהוראה אע"פ שעתה הוא מסכים עם

ב״ד מיקרי תולה בעצמו ולכ״ש כל אדם שאין דעתו מסכמת עם בית דין: טי אין ב״ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם. פיי ששאלו לב״ד מה אנו לאכול חלב שע"נ הקיבה ואמרו להם מותרין אתם לאכול לאפוקי אם שנו ולמדו להם בבית המדרש שמותר דלא הוי הוראה. והקשה הרמ״ה ז״ל מה חלוק יש בין מותרין אתם ובין מותרים אתם לעשות ופי׳ דמותריו אתם דקאמר שמואל לא מיירי ששאלו אם מותרין לאכול דאם אמרו להם מותרים אתם היינו מותרין אתם לעשות דבשאלת השואל תלויה ההוראה ולא בתשובת המורה דכיון ששאלוהו אם מותרין לאכול יודע המורה כשיאמר מותרין אתם שיאכלו על פיו וכשאמר להם מותרין אתם הוי כאילו אמר להם מותריו אתם לעשות אלא מיידי ששאלו להם הוראה מה אנו להורות היתר בתלב שעל הקיבה ואמרו להם מותרין אתם דאע"ג דלא הורו אותם לעשות אלא להורות לאחרים הוראה הוי. ולא נהירא לן דכיון שידע המודה ששאלו כדי להורות היתר לכל שואל יותר ה״ל לדקדק כדבריו (וכ״ש) וכשהוא הורה להם היתר כ״ש דהוי הוראה. ונראה לי לפרש כההיא דקתני בבבא בחרא בפרק יש נוחלין (דף קל:) ת״ר אין למדין הלכה לא מפי תלמוד ולא מפי מעשה עד שיאמרו הלכה למעשה שאל ואמר הלכה למעשה ילך ויעשה. ותו אמרו התם א״ל ר׳ אסי לר׳ יוחנן כי אמר לן מר הלכה נעבד. א״ל (דע) עד דאמרי לכו הלכה למעשה כלו• אפי׳ אם ישאלו לו אם הלכה כך ויאמר להם הלכה כן לא יסמכו ע"ז לעשות מעשה עד שישאלו ממנו פעם שנית בשעת מעשה לפי שכשהאיסור מזומן לו לעשות מיד או מדקדק המורה בדבריו שלא תארע ע"י תקלה וה"פ הבא אם שאלו להם ואמרו להם מותריו אתם אף בשלא בשעת מעשה קאמר שמואל דהוי הוראה. ורב דימי דקאמר כההיא דפי יש נוחלין: אט־ רבא אף אנן נמי תנינא הורוה ב״ד לינשא והלכה וקלקלה חייבת שלא התירוה ב"ד אלא להנשא. דקדק רש״י ז״ל מדקתני הורוה ב״ד להנשאו לא קתני התירוה ב״ד שלא נגמרה הוראה עד שיאמרו מותרים אתם לעשות. והקשה הרמייה ז"ל דמה לי הורוה ומה לי התירוה. אידי ואידי חד הוא דהא רב דימי מנהרדעא דהוא מרי דשמעתתא כמותרים אתם לעשות

סגיא ליה. ועוד הא בהדיא קתני

שלא התיהוה אלא להנשא אלמא

לענין נישואין בהתירוה להנשא םגיא

בב"ד ועשה על פיהם: הורו ב"ד וידע

אחד מהם. מב"ד שטעו: או תלמיד ראוי

להוראה והלך. אותו אחד או אותו

הורובית דין כו<mark>י</mark>. כגון שהורו שחלב או דם מותר: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם. מפרש בגמרא: בין שעשו. ב"ד ועשה היחיד עמהם כגון שאכל דם או חלב עמהן: בין שעשו ועשה אחריהן. בזה אחר זה: בין שלא עשו. ב"ד: ועשה. היחיד על פיהן: פטור. מלהביא כשבה ושעירה הואיל ותלה

> תלמיד ועשה על פיהם שטעה במצוה לשמוע דברי חכמים כדמפרש בגמרא: הרי זה חייב. מפני שלא תלה ממש בב"ד שהרי יודע שטעו ואמרינו בגמ' העושה מפי עצמו חייב בהוראת ב"ד פטור: מ'לעולם אין ב"ד חייבין. כי עשו הקהל, או רובו על פיהם כלומר בין למ"ד ב"ד מביאין פר בין למ"ד צבור מביאין פר ולא ב"ד לעולם לא הוי גמר הוראה דלחייב קרבו ולגבי יחיד דלהוי תולה בב"ד: עד שאמרו. ב"ד לצבור מותרין אתם: רב דימי אמר. לעולם לא נגמרה הוראה לחייבן קרבן עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: אף אנן נמי תנינא. בפרק אלו הן הנחנקין: חזר. זקן ממרא לעירו וכוי הורה לעשות דמשמע דקאמר מותרין אתם לעשות דנגמרה הוראתו חייב: הורו לה ב"ד להנשא. על פי עד אחד דאי בשני עדים לא צריך ב"ד: והלכה וקלקלה. בזנות ואחר כך בא בעלה: חייבת בקרבן. לפי שלא היתה תולה בב"ד מדקתני הורו לה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד ש"מ דלא נגמרה הוראת' עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: הורו ב"ד לעבור. דמשמע הורו ב"ד לעשות דאינה גמורה הוראתם עד שיאמרו מותרין אתם לעשות: והא לא תנן הכי. כולהו מקשו לרב דימי: אמר רבא. תרתי קתני דמשמע הכי והלך היחיד ועשה או שוגג או על פיהם שוגג כגון שהורו בית דין שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו דפטור אע"ג דלא הוי על פיהם ממש ושלא במתכוין קאכיל ליה אפילו הכי הואיל ואילו מתידע ליה דחלב הוא לא הוה הדר ביה שהרי הורו ב"ד שחלב מותר הלכד תולה בב"ד קרינן ביה ופטור: על פיהם ממש. כגון שהורו ב"ד שחלב מותר והלך ועשה על פיהם לאשמועי' דשוגג על פיהם פטור: ואית דאמרי. חדא קתני להכי איצטריך למיתני שוגג על פיהם דמשמע דבשוגג ממש על פיהם הוא דפטור דהיינו על פיהן ממש דידע דחלב הוא ופטור משום דתלה בב"ד ממש: אבל שוגג שלא על פיהן. כגון שהורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב שלא תלה עצמו בב"ד: רב אמר פטור. דתולה

> > בב"ד הוי ויחיד שעשה בהוראת

הורו בית

פרק ראשון הוריות

עצמו בכ״ל: רב אמר פעור. למולה בב״ל הוי רחיל שעשה כהוראמ ב<mark>"</mark>ד פטור:

ור' יוחנן אמר חייב. הואיל ולא הוי על פיהם ממש כתולה בעצמו הוא וחייב: מעם

הארץ בעשותה. ולא כל עם הארץ: פרט למומר. דאינו מביא קרבן על שגגתו

העשינה רייש מקבלין מידו: רייש בן יוסי אומר אינו צריך הרי הוא אומר אשר לא תעשינה דאין מקבלין מידו: רייש בן יוסי

וכוי. ומומר לא שב מידיעתו הוא לפיכך

אינו מביא קרבן על שגגתו ואמר לקמן

בפ"ב מומר שאכל חלב והביא קרבן

על הדם איכא בינייהו והכא נמי כי הורו

ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב

בשומן לא שב מידיעתו הוא ולפיכך

אינו חייב דהא הורו ב"ד שחלב מותר

וקשיא לר' יוחנן דאמר חייב דתולה

בעצמו הוא: אמר רב פפא קסבר ר'

יוחנן כיון דאילו הוה ידיע לב"ד דטעו

הוו הדרי בהו והוא נמי הוי הדר ביה

הלכך שב מידיעתו קרינן ביה. וחייב

קרבו שהרי לא תלה כ"כ בב"ד שלא

עשה על פיהם ממש ואמטול הכי

קאמר רבי יוחנן דחייב קרבן אבל היכא

דעשה על פיהם ממש אע"ג דאילו הוי

ידיע לב"ד הוו הדרי בהו והוא נמי הוה

הדר ביה והוי שב מידיעתו אפ"ה פטור

מפני שתלה ממש בדעת ב"ד: אמר

רבא. אע"ג דאמר רב כי נתחלף לו

חלב בשומן דהוי יחיד שעשה בהוראת

ב"ד ופטור מודה רב שאין אותו יחיד

משלים לרוב צבור כגון שאמרו ב"ד

בית דין לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור מפני שתלה בב"ד הורו ב"ד וידע אחד מהן שטעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן בין שעשו ועשה עמהן בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד זה הכלל התולה בעצמו חייב והתולה בב"ד פטור: גמ' אמר שמואל לעולם אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרין אתם רב דימי מנהרדעא אמר עד שיאמרו להם מותרין אתם לעשות מ"ט לפי שלא נגמרה הוראה אמר אביי אף אנן נמי תנינא חזר לעירו שנה ולימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב א"ר אבא אף אנן נמי תנינא הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא אף אנן נמי תנינא הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא מידי איכא דאמרי אמר שמואל אין ב"ד חייבין עד שיאמרו להם מותרים אתם לעשות רב דימי מנהרדעא אמר אפילו מותרים אתם נגמרה הוראה אמר אביי והא לא תנן הכי חזר לעירו ושנה או לימד כדרך שלימד פטור הורה לעשות חייב אמר רבי אבא והא לא תנן הכי הורו לה ב"ד להנשא והלכה וקלקלה חייבת בקרבן שלא התירו לה אלא להנשא אמר רבינא והא לא תנן הכי הורו ב"ד לעבור על אחת מכל מצות האמורות בתורה תו לא מידי: והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם: וניתני ועשה על פיהם שוגג למה לי אמר רבא שוגג לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פטור על פיהם על פיהם ממש ואיכא דאמרי אמר רבא שוגג על פיהם הוא דפטור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב מילתא דפשיטא ליה לרבא קמיבעיא ליה לרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו בשומן ואכלו מהו אמר רבא תא שמע הלך יחיד ועשה שוגג על פיהם כו' שוגג על פיהם למה לי לאו לאתויי הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו פטור דלמא שוגג על פיהם הוא דפטור אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב איכא דאמרי אמר רבא ת"ש הלך יחיד ועשה שוגג על פיהם מאי לאו שוגג על פיהם הוא דפטור

שחלב מותר והלכו חצי צבור ועשו על פיהם ואכלו חלב ממש והלך זה ואכל ונתחלף לו חלב בשומן: שאינו משלים לרוב צבור. ואין מביאין פר דבעינן שיהיו כולן ממש שוגגין בשגגה אחת ע"פ ב"ד: למה לי למתני כולהו. במתני' ועשה עמהם ועשה אחריהם שלא עשו ועשה: בשלמא רישא לא זו אף זו קתני. דהכי משמע לא מיבעיא זו דעשה עמהם דהוי ודאי תולה בב"ד דפטור אלא אף זו נמי דעשה אחריהם הוי תולה בב"ד ופטור ולא זו בלבד דעשה אחריהם דפטור אלא אף זו דלא עשו ב"ד ועשה אפי' הכי תולה בב"ד הוי ופטור: אלא סיפא איפכא מיבעיא ליה למיתנא. דהכי איבעיא ליה למיתנא הורו ב"ד וידע א' מהו שטעו או תלמיד וראוי להוראה והלך ועשה על פיהם בין שלא עשו ועשה ובין שעשה אחריהם ובין שעשה עמהם דלא תלה בב"ד דהוי משמע לא זו בלבד דלא עשו ועשה דלא הוי תולה בב"ד דחייב אלא אף זו דעשה אחריהן לא תלה בב"ד וחייב ולא זו בלבד דעשה אחריהן חייב אלא אף זו דעשה עמהן דס"ד אמינא

הואיל ועשה עמהם תולה בבית דין

קרינא ביה ולהוי פטור אפילו הכי

אמרי' הואיל וידע שטעו לא תלה בבית

דין וחייב: הא

עין משפט נר מצוה

א א מייי פי״נ מהל׳ שגגות הלי א :סמג עשץ ריז ב ב מיוי שם פוייג הלי א והלי ה סמג שם: ג גמיי שס פיינ הליינ יפי יג ר ר מייי פ״ג מהל׳ ממרים הלי י שמג לארץ קסג ה המיי הייג מהי שגגות הלי ה

שמג עשי לח: וו מיי שם פ״ג הל׳ ו יפ״ג מהל מעשה הקרנניפ הלכה ל: ה סמג עשי ריז:

>\@(< תורה אור השלם

1. ואם נפש אחת תחטא בשמה מעם הארץ בעשה ד תעשינה ואשם: או הוךע אליו חטאחו אשר חטאוהביא קרבנו שעירת עזים . תמימה נקבה על חטאתו אשר חטא: ויקרא T CI-CII

מוםף רש״י

תו ל א מידי. תו ליכא לאקשייי

. מידי עווני קג אין להקשות על לנר זה ui-r. סד >אין לוון . אתר לנר זה : סונה לו:' ליכא לשנויי מידי (סנהדרי1 סב.) אין להקניט נלנר זה <שם סו .1 הורו ב״ד ש חלב פ ותר. שעל הקרנילא שעל הכליות, ללא הוי . עוקר כל הטף לקת ד:

ובינו חננאל הורו ב״ד. במצות עשה כגון פסחומילה או לא תעשה דלית

בה כרת וחטאת כגון שפיכות דמים וכיוצא בזה ליכא קרבן כלל. ואם הורו (בשורת) בזולת התנאים הנזכרין ועשו מיעוט . הקהל על פיהן והוא הדין ליחיד כל אחד מביא קרבן חטאה דקיי"ל כחכמים שאמרו יחיד שעשה בהוראת ביד חייב. ואם בשהות עשו הן ולא עשה אחד . מן הקהל אין מביאין פר אלא בל אחד ואחד מביא קרבן יחיד שנא׳ ועשו מעשה תלוי בקהל אחד מזיד על פיהן אם ידעשלא כדת הורו וכי א) אין חכמה נגד ה' פטור מקרבן. ואם טעה במצוה לשמוע דברי חכמים חייב בקרבן וה״ה לקהל או רובו אם טעו במצוה לשמוע דברי חכמים ב>הפר הקרב ואם חזרו וטעו מה שהורו כגון שידעו שהתירו איסור אבל שכחו מה היה הוא הדין ג) זה הכלל נקוט בידד כל היכא דתשבח פטור . פטור ב״ד מזה הפר הוא אבל קרבן יחיד איכא. ובזה שביארנו יי לפתוח בין תבין .ועיקר כל זה (מצוי) תמצא בזה הפרק(דף די) באותה ששנינו הורו ב״ד שוגגין ועשו כל הקהל שוגגין: אמר שמואל אין ב״ד חייביו עד פירוש אין ב״ד חייב להביא פר עד שיאמרו לקהל מותרין אתם .אבל אם לא אמרו מותרין אתם אלא שנו כדרכו והלכו . הקהל ועשו הרי כל אחד ואי מביא כשבה או שעירה. דקםבר . שמואל דבאמירת מותרין אתם נגמרה הוראה: רבדימי מנהרדעא אמר אפילו אמרו מותרין אתם אין הפר בא דעדיין לא נגמרה הוראה עד כוי יש שומע מהא דהלכתא כמאן ראמר דב״ד מביאין פר משלהן דאם איתא דלא. לימא אין הודית ב״ד הוריה עד שיאמרו כר אי נמי לימא אין חייבין אמאי אמרו ב״ד והו הא דתנן בפ״ב(לקמן דף ז.) שאין ביד חייכין ליתני שאין חייבין ובםרקין גופיה (דף ד:) תנן סתמא הורו ב״ד שוגגין ועשו כל הקהל שוגגיו מביאיו פר ותו מדאוקימנא לקמן ההיא דתניא ב״ד מביאין על ידיהן כרבנן. ויש מי שפירש(אמר) הא דאמר שמואל אין בית דין חייבין. בין

תוספות

אבל נתחלף לו חלב בשומן ואכלו חייב דלמא או שוגג או על פיהם בפלוגתא הורו ב"ד שחלב מותר ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו

רב אמר פטור ור' יוחנן אמר חייב מיתיבי מעם הארץ בעשותה פרט למומר רבי שמעון בן יוסי אומר משום ר"ש (אינו צריך) הרי

הוא אומר אשר לא תעשינה בשגגה ואשם או הודע השב מידיעתו מביא קרבן על שגגתו לא שב מידיעתו אינו מביא קרבן על

שגגתו ואם איתא הא לא שב מידיעתו הוא אמר ר"פ קסבר ר' יוחנן כיון דכי מתידע להו לבי דינא הדרי בהו והוא נמי הדר ביה

שב מידיעתו קרינן ביה וחייב אמר רבא מודה רב שאינו משלים לרוב צבור מ"ט אמר קרא בשגגה עד שיהו כולן בשגגה אחת: בין

שעשו ועשה עמהן כו': למה ליה למיתנא כל הני בשלמא רישא לא זו אף זו קתני אלא סיפא דלחיובא איפכא מיבעי ליה זו

אמר המתעסק אלו התוספות כבר היו בדפוס וכי ע"גב...ל. מצאתי תוסי כת"י על מסי הוריות והעתקתים ולדפוס אצל האשר"י ממסי סוכה. ונלקטו ע"י הג"מ אליהו ב"ר אברהם הלוי איטינגען ז"ל בעהמ"ס ברית הלוי ומנחת אליהו. ובהיות שמציאתן נעלם מעין כל ומי יבקש דבר שלא במקומו אשר ע"כ אמרתי להעמידן במקומן:

הורו כ״ד. הס סנהלרי גלולה כדלרשינן בת״כ עלת ישראל עלה המיוחלת כישראל זו סנהלרי גלולה: בין שעשו ועשה עמהן. צ״ע אס נ״ל עצמן תייגין להניא כשבה או שעירה לנהי לפר אין מניאין אא״כ רוב צבור עשו על פיהן מ״מ קרבו יחיל לייתו או שמא פטורים לגמרי: הודו לה ב״ד להנשא. האי ב״ל אינו סגהלרץ גלולה שהרי ב"ל יכולין להמירה לינשא. ומ"מ הגי נמי אימ להו האי לינא שאס עשתה כמו שהורו היתה פטורה כיוו שתולה בב"ל: אמד אב־י והא אק לא תנן הכי. הא ללא פריך ללישנא קמא לשמואל כמו לפריך הכא לרב לימי לללישנא קמא מציגן למימר לרב לימי אחא לפרושי לברי שמואל: הכא מםקינן לענין קרנן עד שיאמרו מותרין לעשות .וה״ה בעלמא גבי הוראה לאין למלמיל לסמוד על ל גד רגו על לא"ל הכי. והא לתניא

לך אדס ראיתי מעשה שאירע בכה"ג שהורו כן אי לסמוך על דבריו לשמא לא עיין היטג ושמא אותו מעשה היה קצת משונה. על שיאמר הלכה למעשה פי׳ על שיביא לו ממוד ההלכה לאימא לאותו לבר מה שאומר ט התלמול ולבד האמוראין עיקר כלאיפא בירושלמי ריש פיאה אין למילין לא מהלכות ולא מהגלות ולא מן התוספתא אלא מפי התלמול :ואיכא דאמר׳ חדא קחני. ואין להקשומ ללא לימני ט אם על פיהם וממילא משמע לוקא על פיהם. שמא ה״א ה״ה נתתלף לו להכי מנא שוגג למימר באיזה שוגג לוקא על פיהם: עד שיהיו כול; בשגגה אחר" צ"ע אס רוב צבור עשו בזה הענין שנתחלף להס והוי כולן בשגגה אחת אי מיחייב בית ליו:

פ׳ יש גומלין(נ״נ קל:) אין למילין הלכה עלפי מעשה. ה״פ החס אס יאמר

ליה ופירהבי רייק(רהשיי) רהזינן הבא כשהתירוה לינשא הוציאוה מכלל אשת איש לכל דבר ועשאוה פנויה אפ״ה בשקלקלה לא מיקרי תולה בב״ד אלמא לא מיקרי תולה בדעת ב״ד אלא באותה מעשה עצמה שהורו בו היתר ואע״פ שהמעשה הוא יוצאה מכלל דהוראה זו אמנם (תראה) דהוראה אינה אלא להיותו מותר באותה מעשה עצמה ומזה יש ללמוד דלא מיקריא הוראה עד שפרשו היתר העשיה. ונ״ל לישב לשון רשיי ז"ל מדקתני ברישא הורוה ב"ד להנשא ולא קתני התירוה ב"ד כדקתני בסיפא ש"מ שבכל מקום (שהשרכה) שהצריכו הוראה הוי דוקא עד שיורו לעשות ולהכי תנא ברישא הורוה ב"ד ובסיפא התירוה (שיורו) להנשא לאשמעינן דכל הוראה במותר לעשות: טעם הארץ פרט. פרש״י ז״ל דמעוט מעם הארץ קא דרשי מע״ה ולא כל עם הארץ והק׳ הרמייה ז״ל אי (עם) מעם הארץ מקצת מעם הארץ ממאי דלמעוטי מומר לימא למעוטי כולו קהל קא אתי. ותו הא בהדיא אמרינן לקמן דמעם הארץ לרבויי קא אתי ופ״ דממעטינן 🛚 מומר מעם חא קדלאו בכלל עם הארץ הוא כדדרש״ (יבמות כב: וש״מ) גבי נשיא בעמך בעושה מעשה עמך. ולא נהירא כלל דהתם מבעמך דריש דמשמע כעמך לאפוקי אבל ע״ה הכל בכלל ועוד דלקמן (דף יא.) דרשינן מע״ה פרט לנשיא פרט למשיח אלא ודאי המעם הארץ מיעוטא וע״ה משמע כל הקהל או רובו: פרט (וכוי) למומר וא״ת תיפוק ליה משום זבח רשעים תועבה וי״ל דמיירי אחר שעשה תשובה: אמר רב פפא קא סבר רבי יוחנן דכי מתיידע להו לבי דינא הדרי בהו והוא נמי הדר ביה שב מידיעתו קרוי ביה. דמידיעת איסור

א) ל״ל מכן ילע ג״כ שאין מכמה ע ל ה׳ ואינו צריך לשמוע להם: 3) אולי ל״ל חייניס נפר הקהל: בו חסל כאן ועי׳ לקמן ל׳ ה׳ ע-

למ״ד ב״ד מביאיו ביו